

17. 8. 2007

ID: 49737

Organizační řád zaměstnavatele

Za organizační řád zaměstnavatele je třeba považovat nejen to, co je jako „organizační řád“ formálně označeno, nýbrž - z hlediska obsahového - vše, co upravuje organizační strukturu zaměstnavatele a lze z něj dovodit právní postavení jednotlivých zaměstnanců ve vztazích nadřízenosti a podřízenosti.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 21 Cdo 2265/2006, ze dne 5.6.2007)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobkyně PhDr. H. S., CSc., zastoupené advokátem, proti žalovanému N. p. ú., příspěvkové organizaci, zastoupenému advokátem, o 47.250,- Kč s úroky z prodlení, vedené u Okresního soudu v Olomouci pod sp. zn. 19 C 193/2000, o dovolání žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. dubna 2006 č.j. 16 Co 470/2005-538, tak, že dovolání žalobkyně proti části rozsudku krajského soudu, v níž byl změněn rozsudek okresního soudu tak, že se zamítá žaloba o zaplacení 11.550,- Kč s úroky z prodlení, se zamítá; v části, v níž byl změněn rozsudek okresního soudu tak, že se zamítá žaloba o zaplacení dalších 12.600,- Kč s úroky z prodlení, se rozsudek krajského soudu zrušuje a věc se v tomto rozsahu vrací Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení.

Z odůvodnění :

Žalobkyně se domáhala, aby jí žalovaný (jeho právní předchůdce - P. ú. v O., příspěvková organizace) zaplatil 47.250,- Kč s 10% úrokem z prodlení od 1.5.2000 do zaplacení. Žalobu odůvodnila tím, že od 18.11.1996 je zaměstnána u žalovaného jako archeolog, že od 1.1.1997 vykonávala funkci vedoucího útvaru archeologických výzkumů a současně od 30.7.1999 funkci vedoucího archeologického výzkumu části areálu bývalého P. hradu v O. v souvislosti s rekonstrukcí objektů pro potřeby A. m. O., které jsou podle nařízení vlády č. [262/1995](#) Sb. národní kulturní památkou celostátního významu a rozsahu. Aby se mohla plně věnovat tomuto archeologickému výzkumu, byla ke dni 20.9.1999 z funkce vedoucího útvaru archeologických výzkumů odvolána a, i když nadále vykonávala funkci vedoucího archeologického výzkumu, přestal jí žalovaný od 20.9.1999 vyplácet příplatek za vedení, který pobírala od 1.1.1997 ve výši 1.800,- Kč měsíčně; ke dni 30.4.2000 jí tak na tomto příplatku dluží 12.600,- Kč „hrubého“. Žalobkyně se dále domnívá, že s ohledem na její kvalifikaci a pracovní náplň, která „má charakter provádění nejnáročnějších archeologických výzkumných prací“, má podle nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb. nárok na zařazení do 11. platové třídy 11. platového stupně s platem 13.370,- Kč „hrubého“ měsíčně. Žalovaný jí však od 1.10.1999 do 30.4.2000 „v rozporu s uvedeným platovým předpisem“ vyplácel plat podle 10. platové třídy 11. platového stupně ve výši 11.720,- Kč „hrubého“ měsíčně a žalobkyni tak za tuto dobu „vznikl nedoplatek platu ve výši 11.550,- Kč hrubého“. Kromě toho jí žalovaný „v rozporu s pracovními výsledky“ nevyplatil za období od 1.10.1999 do 30.4.2000 na osobním příplatku (který jí poskytoval od 1.1.1997 „v průměru“ 1.400,- Kč měsíčně) „nejméně 5.600,- Kč hrubého“ a rovněž jí nevyplatil odměnu ve výši 17.500,- Kč „hrubého“ za její spoluautorskou účast na řešení ústavního úkolu „Příprava rukopisu publikace P. palác“, ačkoliv tento úkol (nad rámec její pracovní náplně) řádně splnila.

Okresní soud v Olomouci (poté, co usnesením ze dne 24.2.2003 č.j. 19 C 193/2000-289 podle ustanovení § 107 odst. 1 a 3 o.s.ř. rozhodl, že v řízení bude namísto dosavadního žalovaného pokračováno s N. p. ú., příspěvkovou organizací se sídlem v P.) rozsudkem ze dne 29.7.2005 č.j. 19 C 193/2000-504 žalobě vyhověl a rozhodl, že žalovaný je povinen „nahradit“ žalobkyni na nákladech řízení 62.653,50 Kč. Z výsledků provedeného dokazování soud prvního stupně dovodil, že po dobu provádění archeologického výzkumu P. paláce, který je národní kulturní památkou, měla být žalobkyně „správně zařazena do 11. platové třídy“, a že proto je její nárok na požadovaný doplatek platu za období od října 1999 do 30.4.2000 „představující rozdíl mezi zařazením do 10. a 11. platové třídy“ důvodný. Protože žalobkyně i poté, co byla dne 20.9.1999 odvolána z funkce vedoucího útvaru archeologických výzkumů, měla jako vedoucí archeologického výzkumu P. paláce „5 - 7 podřízených pracovníků, které řídila, ukládala jim práci, organizovala jejich práci a kontrolovala je“, shledal soud opodstatněným rovněž nárok žalobkyně na „neoprávněně odejmutý“ příplatek za vedení. Ohledně požadovaného doplacení osobního příplatku vycházel ze zjištění, že „nebyly prokázány“ žalovaným tvrzené špatné pracovní výsledky žalobkyně a že na rozdíl od žalobkyně pobíral osobní příplatek

zaměstnanec, který u žalovaného pracoval pouze na poloviční úvazek a neprováděl náročný výzkum na národní kulturní památce. Z toho „je více než zřejmé nerovné postavení žalobkyně a soud uzavírá, že odnětí či krácení osobního příplatku bylo neodůvodněné a ničím nepodložené“. Za opodstatněný soud prvního stupně považoval konečně i nárok žalobkyně na odměnu za účast na ústavním úkolu „Příprava publikace rukopisu P. palác“, který splnila, a „nebylo prokázáno, že by jejím jednáním vznikly žalovanému vícenáklady“, jimiž odůvodňoval, proč žalobkyni odměnu nevyplatil.

K odvolání žalovaného Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 20.4.2006 č.j. 16 Co 470/2005-538 potvrdil rozsudek soudu prvního stupně „v odstavci I. výroku, pokud jím bylo vyhověno žalobě na zaplacení 5.600,- Kč s 10% úroky z prodlení od 1.5.2000 do zaplacení“, v části, v níž „bylo vyhověno žalobě na zaplacení 24.150,- Kč s 10% úroky z prodlení od 1.5.2000 do zaplacení“, změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že žalobu v tomto rozsahu zamítl, a v části, v níž „byla žalobkyni přiznána částka 17.500,- Kč s úroky z prodlení“, tento rozsudek zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení. Odvolací soud zdůraznil, že podle bodu 11.05. katalogu prací uvedeného v příloze č. 1 nařízení vlády č. 251/1992 Sb., v platném znění, „musí být v daném případě pro přiznání 11. platové třídy splněny zároveň dvě podmínky, a to že se jedná o národní kulturní památku celostátního významu (tato podmínka splněna byla) a dále, že se musí jednat o nejnáročnější archeologické výzkumné práce“. Protože z provedených důkazů vyplynulo, že tato druhá podmínka splněna nebyla, odvolací soud na rozdíl od soudu prvního stupně „požadovanou částku na doplacení platu do 11. platové třídy ve výši 11.550,- Kč žalobkyni nepřiznal“. Podle jeho názoru „nebylo možno přiznat ani požadavek žalobkyně na příplatek za vedení ve výši 12.600,- Kč“, neboť – jak zdůraznil – podle ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. 143/1992 Sb. v platném znění „je předpokladem příplatku za vedení to, že zaměstnanec je podle organizačního řádu oprávněn organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců“; tento předpoklad, „jak vyplývá z předloženého organizačního řádu, splněn nebyl, když žalobkyně k řízení a kontrole jiných zaměstnanců podle organizačního řádu oprávněna nebyla“. Za správný odvolací soud považoval toliko závěr soudu prvního stupně o opodstatněnosti požadovaného doplatku osobního příplatku ve výši 5.600,- Kč, neboť v daném případě šlo „o porušení povinností zaměstnavatele zajišťovat rovné zacházení se všemi zaměstnanci, pokud jde o jejich pracovní podmínky včetně odměňování za práci“. Ve vztahu k požadavku žalobkyně na odměnu za publikaci „P. palác“ ve výši 17.500,- Kč odvolací soud zrušil rozsudek soudu prvního stupně pro jeho nepřezkoumatelnost, neboť z něj není zřejmé, jakým způsobem soud prvního stupně k přiznané částce dospěl, a kromě toho žaloba ohledně tohoto nároku obsahuje vady, které je třeba postupem podle ustanovení § 43 o.s.ř. odstranit a doplnit další skutková tvrzení.

Proti tomuto rozsudku odvolacího soudu (do jeho měnícího výroku o věci samé) podala žalobkyně dovolání. Namítala, že odvolací soud „nesprávným způsobem interpretoval článek 11.05 přílohy vyhl. č. 251/1992 Sb.“, který stanoví podmínky pro přiznání 11. platové třídy. Podle názoru dovolatelky „je nutno logickým a jazykovým výkladem uvedeného ustanovení dojít k jinému, správnému výkladu, a to tak, že se musí jednat o provádění nejnáročnějších archeologických výzkumných prací, které se nemusí týkat národních kulturních památek, avšak pokud se těchto kulturních památek týkají, tak se tyto práce považují (již z povahy věci) vždy za nejnáročnější“. I běžné práce na národních kulturních památkách jsou totiž „velmi zodpovědné, neboť, kdyby nebyly provedeny vysoce kvalifikovaným archeologem, tak by mohly mít za následek nenahraditelné kulturní škody“. Proto podle jejího mínění „kdyby citovaný předpis měl na mysli, že při práci na národních kulturních památkách se musí rozlišovat nejnáročnější a jiné práce, tak by toto zajisté v něm bylo výslovně uvedeno“. Ohledně požadovaného příplatku za vedení žalobkyně zdůraznila, že jí náležel jak „z hlediska formálního“ (příplatek jí byl přiznan platovým výměrem zaměstnavatele, který nebyl změněn ani zrušen), tak i „z hlediska materiálního“. Podle jejího názoru „měla postavení vedoucího zaměstnance“, neboť „bylo prokázáno, že s vědomím zaměstnavatele stanovovala a ukládala minimálně třem podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovala, řídila a kontrolovala jejich práci a dávala jim k tomu účelu závazné pokyny“. Jestliže snad žalovaný vypracoval „nedokonalý“ organizační řád, nemůže to jít k tíži žalobkyně a „je nutno upřesnit skutečný stav na pracovišti před formálním posuzováním nároků“. Kromě toho dovolatelka vyjádřila přesvědčení, že neplacení platu ve výši odpovídající 11. platové třídě a neplacení příplatku za vedení „bylo ze strany žalovaného diskriminací vyplývající z jejího pohlaví“, neboť „někteří zaměstnanci mužského pohlaví vykonávající práci zhruba na stejné úrovni jako žalobkyně, byly za svou práci odměňovány mnohem lépe než ona“. Jedná se např. o PhDr. P. M., který za stejnou funkci pobíral příplatek za vedení o 700,- Kč vyšší než žalobkyně, a dále je třeba zdůraznit, že sám odvolací soud „zjistil a potvrdil“ nerovné zacházení ze strany žalovaného v souvislosti s poskytováním osobního příplatku. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud „napadený výrok rozsudku krajského soudu“ zrušil a aby věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Nejvyšší soud České republiky jako soud dovolací (§ 10a o.s.ř.) po zjištění, že dovolání bylo podáno proti pravomocnému rozsudku odvolacího soudu oprávněnou osobou (účastníkem řízení) v zákonné lhůtě (§ 240 odst. 1 o.s.ř.) a že jde o rozsudek, proti kterému je v jeho měnícím výroku podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. dovolání přípustné, přezkoumal napadený rozsudek bez nařízení jednání (§ 243a odst. 1, věta první o.s.ř.) a dospěl k závěru, že dovolání je zčásti opodstatněné.

Z hlediska skutkového stavu bylo v posuzované věci zjištěno (správnost skutkových zjištění soudů v tomto směru dovolatelka nenapadá), že žalobkyně byla u žalovaného (jeho právního předchůdce) zaměstnána od 18.11.1996 v pracovním poměru jako archeolog. Dne 1.1.1997 byla jmenována do funkce vedoucího útvaru archeologických výzkumů, kterou vykonávala až do 20.9.1999, kdy byla z této funkce odvolána. Od 30.7.1999 do 15.6.2000 vykonávala funkci vedoucího archeologického výzkumu na národní kulturní památce - části areálu P. hradu v O. Rozhodnutím žalovaného ze dne 15.10.1997 byla žalobkyně zařazena s účinností od 1.9.1997 v platové třídě 10 (podle zákona č. [143/1992](#) Sb. a nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb.) a byl jí stanoven platový tarif ve výši 10.020,- Kč (od 1.1.1999 ve výši 11.700,- Kč) a příplatek za vedení ve výši 1.800,- Kč měsíčně; příplatek za vedení byl žalobkyni vyplácen až do jejího odvolání z funkce vedoucího útvaru archeologických výzkumů. Žalobkyně se domnívá, že u žalovaného konala práce odpovídající 11. platové třídě a že i po 20.9.1999 vykonávala vedoucí funkci; po žalovaném proto - mimo jiné - požadovala za období od 1.10.1999 do 30.4.2000 (tyto nároky jsou předmětem dovolacího řízení) doplatek platu odpovídající rozdílu mezi 10. a 11. platovou třídou příslušného platového předpisu ve výši 11.550,- Kč a doplatek příplatku za vedení ve výši 12.600,- Kč.

Opodstatněnost dovoláním dotčených platových nároků žalobkyně je třeba i v současné době posuzovat - s ohledem na dobu, za kterou se žalobkyně jejich uspokojení domáhá - podle zákona č. [143/1992](#) Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění účinném do 31.7.2000 [tj. přede dnem, kdy nabyl účinnosti zákon č. [217/2000](#) Sb., kterým se mění (též) zákon č. [143/1992](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů], a nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb., o platových poměrech zaměstnanců rozpočtových a některých dalších organizací, ve znění účinném do 30.4.2000 (tj. přede dnem, kdy nabyl účinnosti zákon č. [125/2000](#) Sb., kterým se mění nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb., ve znění pozdějších předpisů).

Podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. [143/1992](#) Sb. zaměstnanci, který je v pracovním poměru u příspěvkové organizace, jejíž výdaje na platy a odměny za pracovní pohotovost jsou zabezpečovány jejím finančním vztahem k rozpočtu zřizovatele nebo z úhrad podle zvláštních zákonů [srov. § 1 odst. 1 písm. b) a § 2 cit. zákona], přísluší za vykonanou práci plat, který zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci podle tohoto zákona, nařízení příslušné vlády a v jejich rámci podle kolektivní smlouvy, vnitřního platového předpisu, popřípadě pracovní smlouvy nebo jiné smlouvy (srov. § 3 odst. 3 cit. zákona).

Podle ustanovení § 4 odst. 1 zákona č. [143/1992](#) Sb. se zaměstnanec zařazuje do platové třídy v souladu s charakteristikami platových tříd uvedených v příloze tohoto zákona. Tato obecná pravidla jsou blíže upravena v nařízení vlády [srov. § 23 písm. b) cit. zákona].

Podle ustanovení § 2 odst. 1 nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb. zaměstnavatel zařadí zaměstnance na základě druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě a v jeho rámci na něm požadovaných nejnáročnějších prací a plnění kvalifikačních předpokladů, případně požadavků do platové třídy podle katalogu prací uvedeného v příloze č. 1, která je součástí tohoto nařízení (dále též jen „katalog“). Pokud není tato práce v katalogu uvedena, zařadí zaměstnavatel zaměstnance do platové třídy, ve které jsou v katalogu zahrnuty příklady prací porovnatelné s ní z hlediska složitosti, odpovědnosti a psychické a fyzické náročnosti; při porovnání vychází z obecné charakteristiky platové třídy uvedené v zákoně (§ 4 odst. 1 cit. nařízení vlády). Platová třída, do níž byl zaměstnanec zařazen, je východiskem pro zařazení zaměstnance do platového stupně (srov. § 5 cit. nařízení vlády) a posléze i pro určení platového tarifu (srov. § 6 a přílohu č. 2 cit. nařízení vlády).

Podle části 2 (společné specializované práce) bodu 11.05. přílohy č. 1 nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb. (katalogu prací) se v případě památkářských, sbírkových a informačních činností řadí do 11. platové třídy provádění nejnáročnějších archeologických výzkumných prací včetně koordinace ochrany, záchrany a prezentace archeologických nalezišť, zejména národních kulturních památek celostátního nebo mezinárodního rozsahu, včetně zpracování koncepcí a expertíz archeologického zájmu pro rozhodování orgánů státní správy a samosprávy celostátního rozsahu.

Z uvedeného vymezení (charakteristiky) této platové třídy je zřejmé, že do ní může být zaměstnanec zařazen pouze za předpokladu, že v rámci sjednaného druhu práce, jehož výkon po něm zaměstnavatel požaduje, vykonává nejnáročnější archeologické výzkumné práce. Do rámce těchto prací jsou zahrnuty koordinace ochrany, záchrany a prezentace archeologických nalezišť, zejména národních kulturních památek celostátního nebo mezinárodního rozsahu, a zpracování koncepcí a expertíz archeologického zájmu pro rozhodování orgánů státní správy a samosprávy celostátního rozsahu. Zmínka o národních kulturních památkách celostátního nebo mezinárodního rozsahu v této souvislosti představuje příkladný (demonstrativní) výčet eventuálně dotčených archeologických nalezišť, jichž se mohou týkat práce zařazené do této platové třídy. Rozhodující podmínkou pro zařazení zaměstnance do této platové třídy ovšem není sám o sobě objekt (archeologické naleziště), na němž jsou práce vykonávány, nýbrž nejvyšší stupeň náročnosti těchto prací. Nelze proto sdílet názor dovolatelky, že jakékoli práce na národní kulturní památce

celostátního nebo mezinárodního rozsahu se bez dalšího (bez ohledu na jejich skutečnou míru náročnosti) „vždy považují za nejnáročnější“. I tehdy, jestliže zaměstnanec vykonává (tak jako žalobkyně) práce na národní kulturní památce, je třeba v každém jednotlivém případě zkoumat, zda se skutečně v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnanec jedná o nejnáročnější archeologické výzkumné práce.

Závěr o tom, že zaměstnanec v rámci sjednaného druhu práce, jehož výkon po něm zaměstnavatel požaduje, vykonává nejnáročnější archeologické výzkumné práce, představuje skutkové zjištění soudu; jedná se o výsledek dokazování (hodnocení důkazů), při němž soud hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti, a přihlíží přitom pečlivě ke všemu, co vyšlo za řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci (srov. § 132 o.s.ř.). Správnost tohoto závěru lze v dovolacím řízení zpochybnit dovolacím důvodem uvedeným v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

I když žalobkyně uvedla, že dovolání je podáno jen z důvodu, že napadené „rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci“, z obsahu samotného dovolání (z vylíčení důvodů dovolání) vyplývá, že dovolatelka podrobuje kritice rovněž skutkové zjištění odvolacího soudu o tom, jaké práce z hlediska míry jejich náročnosti pro žalovaného vykonávala, jestliže v této souvislosti zpochybňuje hodnocení provedených důkazů soudem a předkládá vlastní (opačné) skutkové závěry. Protože soud každý procesní úkon účastníka (tedy i vymezení dovolacího důvodu) neposuzuje jen podle toho, jak jej účastník označuje, ale především podle jeho obsahu, i když byl nesprávně označen (srov. § 41 odst. 2 o.s.ř.), přezkoumal dovolací soud rozsudek odvolacího soudu s ohledem na obsah dovolání též z hlediska dovolacího důvodu uvedeného v ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř.

Podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze dovolání, které je přípustné mimo jiné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. a) o.s.ř. (a tak je tomu v projednávané věci), podat z důvodu, že rozhodnutí vychází ze skutkového zjištění, které nemá podle obsahu spisu v podstatné části oporu v provedeném dokazování.

Za skutkové zjištění, které nemá podle obsahu spisu oporu v provedeném dokazování, je třeba ve smyslu citovaného ustanovení rozumět výsledek hodnocení důkazů soudem, který neodpovídá postupu vyplývajícímu z ustanovení § 132 o.s.ř., protože soud vzal v úvahu skutečnosti, které z provedených důkazů nebo přednesů účastníků nevyplývaly ani jinak nevyšly za řízení najevo, protože soud pominul rozhodné skutečnosti, které byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo, nebo protože v hodnocení důkazů, popř. poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálně věrohodnosti, je logický rozpor, nebo jestliže hodnocení důkazů odporuje ustanovením § 133 až § 135 o.s.ř. Skutkové zjištění nemá oporu v provedeném dokazování v podstatné části tehdy, týká-li se skutečností, které byly významné pro posouzení věci z hlediska hmotného práva.

Dovolacím důvodem podle ustanovení § 241a odst. 3 o.s.ř. lze napadnout výsledek činnosti soudu při hodnocení důkazů, na jehož nesprávnost lze usuzovat - jak vyplývá ze zásady volného hodnocení důkazů - jen ze způsobu, jak k němu odvolací soud dospěl. Nelze-li soudu v tomto směru vytknout žádné pochybení, není možné ani polemizovat s jeho skutkovými závěry. Znamená to, že hodnocení důkazů, a tedy ani skutkové zjištění jako jeho výsledek, z jiných než výše uvedených důvodů nelze dovoláním úspěšně napadnout.

Skutkové zjištění o tom, že podmínka pro zařazení žalobkyně do 11. platové třídy spočívající ve výkonu nejnáročnějších archeologických prací v daném případě „splněna nebyla“, odvolací soud učinil - jak vyplývá z odůvodnění jeho rozsudku - z výsledků dokazování (zejména z výpovědí svědků PhDr. J. F., CSc. a PhDr. J. B. a listinného důkazu - písemného vyjádření A. ú. A. v. ČR ze dne 10.9.2001 o tom, že výzkum v celém areálu národní kulturní památky P. hrad „nepatřil mezi nejnáročnější“), které zhodnotil způsobem vyplývajícím z ustanovení § 132 o.s.ř. Protože ostatní důkazy v tomto směru nepřinesly pro rozhodnutí věci podstatné poznatky, má uvedené skutkové zjištění oporu v provedeném dokazování; z odůvodnění napadeného rozsudku a z obsahu spisu je zřejmé, že odvolací soud vzal v úvahu jen skutečnosti, které vyplývaly z provedených důkazů a přednesů účastníků, že žádné skutečnosti, které v tomto směru byly provedenými důkazy prokázány nebo vyšly za řízení najevo a které byly současně významné pro věc, nepominul a že v jeho hodnocení důkazů a poznatků, které vyplývaly z přednesů účastníků nebo které vyšly najevo jinak, není z hlediska závažnosti (důležitosti), zákonnosti, pravdivosti, event. věrohodnosti, logický rozpor.

Přisvědčit nelze ani názoru dovolatelky, že „neplacení platu ve výši odpovídající 11. platové třídě bylo ze strany žalovaného diskriminací vyplývající z jejího pohlaví“, jehož podstatou je námitka nerovného zacházení žalovaného se zaměstnanci, pokud jde o jejich zařazování do platových tříd a s tím související poskytování základního platu podle platového tarifu.

V posuzované věci se z obsahu spisu se nepodává (ani nebylo soudy zjištěno), že by žalovaný při obligatorním zařazování zaměstnanců do platových tříd podle zákona č. [143/1992](#) Sb. a nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb. zacházel se zaměstnanci vykonávajícími srovnatelnou práci různě (ze svědecké výpovědi Ing. arch. K. B. a Ing. J. Š. vyplynulo, že do 11. platové třídy nebyl zařazen „žádný archeolog“, nýbrž jen ředitel žalovaného, jeho náměstek a vedoucí úseku evidence). Dovolatelka ostatně ani netvrdí, že by někdo jiný ze zaměstnanců žalovaného vykonávající stejnou, respektive obdobnou funkci jako ona byl zařazen do 11. platové třídy. Žalobkyně v této souvislosti toliko poukazuje na odlišný způsob zacházení žalovaného s „některými zaměstnanci mužského pohlaví vykonávajícími práci zhruba na stejné úrovni jako žalobkyně“ při poskytování některých dalších složek platu (příplatků), který ovšem, i kdyby se jej žalovaný (jak bylo zjištěno v případě poskytování osobních příplatků) skutečně dopustil, nemění nic na tom, že zařazení žalobkyně do 10. platové třídy nepředstavovalo z hlediska poskytování základního (tarifního) platu porušení povinnosti zaměstnavatele zajišťovat při odměňování za práci rovné zacházení se všemi zaměstnanci. Odvolací soud proto v souladu se zákonem dovodil, že podmínky pro zařazení žalobkyně do 11. platové třídy podle zákona č. [143/1992](#) Sb. a nařízení vlády č. [251/1992](#) Sb. v daném případě splněny nebyly a že proto „požadovanou částku na doplacení platu do 11. platové třídy ve výši 11.550,- Kč“ nelze žalobkyni přiznat

Názor odvolacího soudu o tom, že žalobkyni „nebylo možno přiznat ani požadavek na příplatek za vedení ve výši 12.600,- Kč“, neboť pro něj nebyly splněny předpoklady uvedené v ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. [143/1992](#) Sb., však zatím sdílet nelze.

Zákon č. [143/1992](#) Sb. v ustanovení § 5 přiznává určitým kategoriím zaměstnanců příplatek za vedení v rámci různých rozpětí v závislosti na významu funkce, kterou zaměstnanec u zaměstnavatele zastává; konkrétní výši příplatku za vedení pak určuje zaměstnanec zaměstnavatel, případně orgán, který ho do funkce jmenoval, ustanovil nebo zvolil anebo kterému tato povinnost vyplývá ze zvláštního zákona (srov. § 5 odst. 5 cit. zákona). Příplatek za vedení přísluší především všem vedoucím zaměstnancům zaměstnavatele (srov. § 5 odst. 1, 2 a 3 cit. zák.); jimi se podle ustanovení § 9 odst. 3 zák. práce rozumějí orgány zaměstnavatele, jakož i jeho další zaměstnanci, kteří jsou pověřeni vedením na jednotlivých stupních řízení u zaměstnavatele, jsou oprávněni stanovovat a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

Vedle kategorie vedoucích zaměstnanců zaměstnavatele přiznává zákon č. [143/1992](#) Sb. v ustanovení § 5 odst. 4 příplatek za vedení též zaměstnancům, kteří nepředstavují stupeň řízení u zaměstnavatele, avšak jsou podle organizačního řádu oprávněni organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny. Pro vymezení této skupiny zaměstnanců, kteří vykonávají řídicí práci na nejnižší úrovni, přitom není podstatné (určující), jakým způsobem je funkce (pracovní místo) formálně označena, či jaké je v rámci zaměstnavatele její postavení ve vztahu k jiným funkcím (pracovním místům); rozhodující je pouze to, zda tomuto zaměstnanci jsou podřízeni zaměstnanci (alespoň jeden), jimž je oprávněn vydávat závazné pokyny. Protože vztah nadřízenosti a podřízenosti není - jak se dovolatelka mylně domnívá - otázkou faktického stavu, nýbrž otázkou právní, je pro posouzení postavení zaměstnance z tohoto hlediska významné, zda je tento stav nadřízenosti funkce zastávané zaměstnancem jiným funkcím konstituován právním předpisem nebo - jak výslovně plyne z ustanovení § 5 odst. 4 zákona č. [143/1992](#) Sb. - organizačním řádem zaměstnavatele.

Organizačním řádem se rozumí vnitřní (interní) předpis zaměstnavatele, který upravuje jeho vnitřní organizační strukturu [v případě žalovaného povinně podle vzorového organizačního řádu vydaného Ministerstvem kultury České republiky - srov. § 26 odst. 2 písm. i) a § 28 odst. 2 písm. f) zákona č. [20/1987](#) Sb., o státní památkové péči, ve znění účinném do 12.5.2000]. Závěr odvolacího soudu o tom, že „žalobkyně k řízení a kontrole jiných zaměstnanců podle organizačního řádu oprávněna nebyla“, vycházející výlučně „z předloženého organizačního řádu“ žalovaného, nepřihlíží náležitě k tomu, že za organizační řád zaměstnavatele je třeba považovat nejen to (takové dokumenty), co je jako „organizační řád“ formálně označeno, nýbrž - z hlediska obsahového - vše, co upravuje organizační strukturu zaměstnavatele a lze z něj dovodit právní postavení jednotlivých zaměstnanců ve vztazích nadřízenosti a podřízenosti.

V této souvislosti je proto třeba odvolacímu soudu vytknout, že ponechal bez povšimnutí listinu obsahující vzorový popis pracovní funkce archeologa (tj. funkce, kterou žalobkyně u žalovaného vykonávala v období, za které požaduje příplatek za vedení), která zřejmě navazuje na „Rozhodnutí ředitele č. 5/1996 - Organizační řád P. ú. v O.“ schválený Ministerstvem kultury České republiky a účinný od 1.6.1996, který se jinak touto funkcí z hlediska jejího právního postavení ve vztazích nadřízenosti a podřízenosti nijak nezabývá. Protože odvolací soud veden nesprávným právním názorem nezkoumal, zda se ze „stručného popisu vykonávaných činností“ (mezi něž patří - mimo jiné - organizování a řízení archeologických výzkumů, jakož i s nimi souvisejících technických, evidenčních a dokumentačních prací, a odpovědnost archeologa za jejich řádnou realizaci) nepodává stav nadřízenosti funkce zastávané žalobkyní ve vztahu k jiným (kupř. dělnickým či technickým) funkcím, je závěr odvolacího soudu o neopodstatněnosti nároku žalobkyně na příplatek za vedení za období od 1.10.1999 do 30.4.2000 zatím předčasný.

Z uvedeného vyplývá, že rozsudek odvolacího soudu je v jeho měnícím výroku z hlediska uplatněných dovolacích důvodů správný, jen pokud jím bylo rozhodnuto o požadavku žalobkyně na doplatek platu spočívající v rozdílu mezi 10. a 11. platovou třídou ve výši 11.550,- Kč. Protože nebylo zjištěno (a ani dovolatelkou tvrzeno), že by rozsudek odvolacího soudu byl postižen v této části některou z vad uvedených v ustanovení § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a) a b) o.s.ř. nebo v § 229 odst. 3 o.s.ř. anebo jinou vadou, která by mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, Nejvyšší soud České republiky dovolání žalobkyně podle ustanovení § 243b odst. 2 části věty před středníkem o.s.ř. v odpovídajícím rozsahu zamítl. Protože však ve zbývajících napadené části týkající se požadavku žalobkyně na doplacení příplatku za vedení ve výši 12.600,- Kč není rozsudek odvolacího soudu správný, neboť spočívá na nesprávném právním posouzení věci, Nejvyšší soud České republiky jej podle ustanovení § 243b odst. 2 část věty za středníkem o.s.ř. zrušil a věc v tomto rozsahu vrátil Krajskému soudu v Ostravě k dalšímu řízení (§ 243 odst. 3 věta první o.s.ř.).

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Majetková podstata \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odpovědnost státu za újmu \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Předběžné opatření](#)
- [Valná hromada \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Pracovní doba](#)
- [Exekuce](#)
- [Důkazní břemeno](#)
- [Dokazování, neúčinnost právního jednání](#)
- [Katastr nemovitostí](#)
- [Náhrada za ztrátu na výdělků \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)